

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LXVII. — Izdan in razposlan 13. dne aprila 1917.

Vsebina: (Št. 160—163.) 160. Ukaz, s katerim se uravnava promet z lesom. — 161. Ukaz o zagotovitvi porabljanja krme in paše v letu 1917. — 162. Ukaz, s katerim se uravnava promet z obdačenim čiščenim špiritom in opojnimi tekočinami. — 163. Ukaz, s katerim se ustanavljajo najvišje cene za obdačen čiščen špirit, tuzemski rum in točilno žganje.

160.

Ukaz voditelja poljedelskega ministrstva v porazumu z udeleženi ministri in v soglasju z vojnim ministrom z dne 10. aprila 1917. l.,

s katerim se uravnava promet z lesom.

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se ukazuje tako:

Ustanovitev gospodarskega mesta za les.

§ 1.

1. Da se pospešuje produkcija lesa in spravlanje lesa, ter da se uredi trgovina in promet z lesom, se ustanavlja gospodarsko mesto za les.

2. Gospodarskemu mestu za les je zlasti naloženo:

a) poizvedovati o zalogah za sekanje godnega lesa, nadalje o zalogah posekanega, podelanege, obsekanega in žaganega lesa, ter o obratnih sredstvih, kar jih je v posameznih podjetjih;

b) sodelovati ob zavarovanju potrebščine lesa vojaške uprave in ostalih upravnih državnih strok;

c) sodelovati ob zalaganju potrebščine lesa civilnega prebivalstva, zlasti industrije, obrti in rudarstva;

d) pospeševati pridobivanje lesa, prevažanje in podelovanje lesa s podpiranjem nabavljanja delovnih sil, vozil, obratnih sredstev in živil, ter drugih potrebščin;

e) sodelovati v vseh stvareh, ki se tičejo zunanje trgovine z lesom.

3. Gospodarsko mesto za les je juristična oseba. To mesto ni pridobitno podjetje in se ne peča z nikakršnimi opravili, ki merijo na dobiček.

4. Gospodarsko mesto za les je podrejeno poljedelskemu ministru in mora slušati njegova ukazila.

Organi gospodarskega mesta za les.

§ 2.

Organi gospodarskega mesta za les so:

1. predsednik in njegov namestnik;
2. občni zbor;
3. izvršilni odbor.

Predsednik:

§ 3.

1. Predsednik zastopa gospodarsko mesto za les na zunaj. Njemu je naročeno vodstvo opravil

gospodarskega mesta in izvrševanje sklepov, ki jih je sklenil občni zbor (§ 4) ali izvršilni odbor (§ 6). On predseduje na občnem zboru in v izvršilnem odboru. Predsedniku so podrejene pomožne moči gospodarskega mesta za les, kojih nameščanje in odpuščanje odreja.

2. Ako je predsednik zadržan, izvršujejo njegove oblasti njegovi namestniki.

3. Predsednik ali njegovi namestniki podpisujejo pravnoobvezno v imenu gospodarskega mesta za les.

4. Predsednika in njegove namestnike postavlja poljedelski minister.

Občni zbor gospodarskega mesta za les.

§ 4.

1. Občni zbor gospodarskega mesta za les je sestavljen po polovici iz zastopnikov gozdarstva in druga polovica iz zastopnikov les podelujočih industrij in obrti, trgovine z lesom in rudarstva. Ude postavlja poljedelski minister porazumno s pristojnimi ministri, zaslišavši strokovno poklicane korporacije.

2. Občnemu zboru so pridržane vse naredbe načelne narave, ki jih mora po tem ukazu ukrepati gospodarsko mesto za les. Sklepi občnega zbora so obvezni za predsednika in izvršilni odbor.

Občnemu zboru je zlasti naloženo:

- a) odobriti pravilni red gospodarskega mesta za les;
- b) izrekati mnenja ter podajati informacije udeležnim državnim osrednjim oblastvom;
- c) sklepati o ustanavljanju podružnic;
- d) popreskušati in odobravati proračune in računске sklepe gospodarskega mesta za les.

§ 5.

1. Občni zbor sklicuje predsednik po potrebi. Sklicati ga je v osmih dneh na sejo, ako to pisмено zahteva eden izmed vladnih komisarjev (§ 8), izvršilni odbor (§ 6), ali najmanj pet udov občnega zbora z navedbo razpravnega predmeta.

2. Za veljaven sklep občnega zbora je potrebno, da je navzoča najmanj ena tretjina udov.

Občni zbor sklepa z večino glasov. Ako so glasovi enako razdeljeni, odloči predsedovatelj.

Izvršilni odbor.

§ 6.

1. Izvršilni odbor je sestavljen iz najmanj štirih in največ osmih, izmed udov občnega zbora postavljenih udov, ki jih je vzeti polovico iz zastopnikov gozdarstva, drugo polovico pa iz skupine ostalih udov gospodarskega mesta za les. Postavlja jih poljedelski minister porazumno s pristojnimi ministri.

2. Izvršilnemu odboru je naloženo predposvetovanje stvari, o katerih je razpravljati na občnem zboru, ter sklepati o vseh tekočih opravilih, zlasti izrekati mnenje o prošnjah za izvozno dovolilo za les.

Za veljaven sklep izvršilnega odbora je potrebno, da je navzoča najmanj polovica udov. Sklepa se z večino glasov. Ako so glasovi enako razdeljeni, odloči predsedovatelj.

3. Predsednik ima pravico privzemati na razprave o posameznih predmetih ude občnega zbora s posvetovalnim glasom ter zasliševati izvedence.

4. Predsednik mora občnemu zboru obdobjo poročati o delovanju izvršilnega odbora.

Pravice in dolžnosti udov in namestnikov.

§ 7.

1. Predsednik, njegovi namestniki ter udje občnega zbora in izvršilnega odbora izvršujejo svoje naloge kakor častno službo. Za potovanja v službi gospodarskega mesta za les pa prejema povračilo za vozne stroške ter dnevnščine v isti višini, kakor udje kmetijskega sveta.

2. Udje in nameščenci gospodarskega mesta za les morajo po najboljših močeh pospeševati njegove namene in cilje in opuščati vse, kar bi gospodarskemu mestu oteževalo ali onemogočalo izpolnjevanje njegovih nalog. Dolžni so, se natančno držati od gospodarskega mesta za les ukrenjenih ukazov in izdanih predpisov, dajati gospodarskemu mestu za les ali organom, ki imajo njegovo naročilo, po resnici vsa zahtevana pojasnila o stvareh, ki se tičejo gospodarskega mesta, in na zunaj molčati o vseh stvareh, za katere zvedo in ki se tičejo gospodarskega mesta za les.

ali opravičnih razmer. Poljedelskemu ministru ali njegovemu namestniku morajo obljubiti molčečnost.

Državno nadzorstvo in zastopstvo.

§ 8.

Državno nadzorstvo o poslovanju gospodarskega mesta za les izvršujejo vladni komisarji, ki jih imenujejo udeleženi ministri. Dokler traja vojna, je pridržano tudi vojnemu ministru, da postavi vladnega komisarja. Vladni komisarji imajo pravico, biti navzoči na vseh razpravah in sejah občnega zbora in izvršilnega odbora; vsakčas morejo povzeti besedo in postaviti predloge, o katerih se mora sklepati. Glasovanja se vladni komisarji ne udeležujejo. Pravico pa imajo zahtevati, da se odloži izvršitev sklepov občnega zbora in odredb izvršilnega odbora dotlej, da odloči poljedelski minister. Vladni komisarji imajo tudi pravico vpogledovati vse knjige, zapiske in opravilne spise gospodarskega mesta, ter zahtevati pojasnila, ki se jim zdé potrebna.

Ako pošljejo državna osrednja oblastva od primera do primera posebne zastopnike, da se varujejo javni interesi in da se pospešujejo naloge gospodarskega mesta za les, imajo ti zastopniki pravico biti navzoči na posvetovanjih in sejah občnega zbora in izvršilnega odbora in vsakčas povzeti besedo.

Zglasilna dolžnost.

§ 9.

Posestniki gozdov ter posestniki in hranilci lesa so dolžni, na zaukaz poljedelskega ministra zglasiti svoje zaloge lesa in obdobje ali od primera do primera poročati o prometu z lesom. Dolžni so predlagati gospodarskemu mestu za les na njegovo zahtevanje tudi druge pomočke in izkaze, ki jih potrebuje za izvrševanje svojih nalog, ter državnim organom ali organom, ki jih poljedelski minister zaveže posebej za to, dovoliti, da opravijo ogled na licu mesta in, ako treba, vpogledajo opravilne zapiske.

Pridelovanje in dobavljanje lesa.

§ 10.

1. Da se varujejo javni interesi, more zaukazati poljedelski minister:

a) sekanje,

b) dovažanje lesa in njega podelovanje za stavbni in koristni les ter drva in oddajanje lesa po cenah, ki jih določi po svobodnem preudarku.

2. Poljedelski minister more naročiti gospodarskemu mestu za les, da izvrši spredaj navedene naredbe za račun zavezancev, ako ne slušajo naročila poljedelskega ministra v primeren roku. Pri tem pa je ravnati tako, da se kolikor mogoče prizanaša interesom zavezancev.

§ 11.

Preden se izdadó zaukazi, ki jih izdaja poljedelski minister po §§ 9 in 10, je treba dati izvršilnemu odboru priliko, da izreče svoje mnenje.

Potrošek gospodarskega mesta za les.

§ 12.

1. Za zalaganje potroška gospodarskega mesta za les se morejo pritegniti pridelovalci lesa, podelovalci lesa in lesotržci, da plačajo prispevke ali da plačujejo pristojbine povodom predpisanih zglasitev.

Kakšni in koliki so prispevki in pristojbine, naj določi poljedelski minister v porazumu s trgovskim ministrom in finančnim ministrom, zaslišavši gospodarsko mesto za les, tako, da so izdatki z njimi poravnani.

2. Kake prebitke, ki se podajajo po založbi potroška, je nalagati v rezervnem zakladu, ki ga upravlja gospodarsko mesto za les, da se zalagajo primanjkljaji.

3. Ko se razpusti gospodarsko mesto za les, odloči poljedelski minister v porazumu s finančnim ministrom o porabi zaklada.

Prestopki; kazni.

§ 13.

Prestopke tega ukaza in na njegovi podstavi izdanih odredb, kakor tudi vsako sodelovanje ob preprečenju v njem ustanovljenih dolžnosti kaznujejo politična okrajna oblastva z denarno kaznijo do 5000 K ali z zaporom do 6 mesecev, kolikor ne spada dejanje pod strožjo kazen.

Sklepno določilo.**§ 14.**

Občine so dolžne sodelovati v izvrševanju tega ukaza.

Začetek veljavnosti.**§ 15.**

Ta ukaz dobi moč 13. dne aprila 1917. l.

Clam-Martinic s. r. Trnka s. r.
Spitzmüller s. r. Urban s. r.

161.

Ukaz poljedelskega ministrstva v porazumu z ministrstvom za notranje stvari in pravosodje z dne 10. aprila 1917 l.

o zagotovitvi porabljanja krme in paše v letu 1917.

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se ukazuje nastopno:

§ 1.

Določila ukaza z dne 6. maja 1915. l. (drž. zak. št. 111) o zagotovitvi porabljanja krme in paše v letu 1915. naj veljajo z naslednjimi izpremembami tudi za leto 1917.:

- a) Rok za predložbo seznamka zemljišč po komisijah za pridelke (§ 2, št. 2 omenjenega ukaza) se določa 1. dnem maja 1917. l.,
- b) rok, da dokažejo lastniki zemljišč, da sami uporabljajo zemljišča (§ 3 ukaza), se določa s 15. dnem junija 1917. l.

§ 2.

Ta ukaz dobi moč z dnem, katerega se razglasi.

Clam-Martinic s. r. Handel s. r.
Schenk s. r.

162.

Ukaz urada za prehranjevanje ljudi v porazumu s finančnim ministrstvom z dne 11. aprila 1917. l.,

s katerim se uravnava promet z obdačenim čiščenim špiritom in opojnimi tekočinami.

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se ukazuje tako:

§ 1.

Za obdačen čiščen špirit, nadalje za tuzemski rum (iz špita s primešanjem rumove esence ali pravega ruma narejeni rum), končno za točilno žganje (neoslajeno ali v kraju običajno malo oslajeno, iz špita po mrzli ali topli poti, s primesjo aromatičnih esenc ali brez primesi narejeno žganje) ustanavlja urad za prehranjevanje ljudi vsakočasno najvišje cene za prodajo.

§ 2.

Obdačen čiščen špirit ter tuzemski rum in točilno žganje (§ 1) morajo imeti določeno najmanjšo vsebino alkohola. Ta vsebina se določa za obdačen čiščen špirit, ako se prodaja v množinah več nego 25 litrov, s 95 prostorninskimi odstotki, ako se prodaja v množinah do všteti 25 litrov s 94 prostorninskimi odstotki, za tuzemski rum s 40, za točilno žganje s 25 prostorninskimi odstotki.

§ 3.

Izdelovanje drugih nego v § 1 imenovanih opojnih tekočin je dovoljeno, dokler velja ta ukaz, le tistim obrtniskim izdelovalcem opojnih tekočin, katerim je središče za cukr odkazovalo za zalaganje njihove potrebščine cukra doslej cukr v množini, ki ustreza dobivanju v normalnih časih najmanj 30 g na leto. Tem izdelovalcem pa je izdelovanje drugih nego v § 1 imenovanih opojnih tekočin le z omejitvijo dovoljeno, da se morajo od množin špita, ki je vsakočasno na razpolaganje vsakemu izdelovalcu, računeno po litrskih odstotkih, podelati najmanj $\frac{3}{4}$ v tuzemski rum ali točilno žganje in da se sme le ostanek porabiti za narejanje drugih nego v § 1 imenovanih opojnih tekočin.

§ 4.

Nadzorovanje izpolnjevanja določil §§ 2 in 3. je poverjeno finančnim organom.

Izdelovalci v § 1 imenovanega blaga, nadalje njega prodajalci in točilci so dolžni, dovoljevati finančnim organom pristop v obratne prostore, nadalje odvezemanje poskusov iz zaloga ter vpogled v svoje knjige in druge opravilne zapiske. Za odvzete poskuske se povrne, ako se pokaže na podstavi preiskave, da blago ustreza predpisu, odškodnina po vsakočasno ustanovljeni najvišji ceni. Drugače se ne daje odškodnina; v tem primeru mora podjetnik, ne kraté kazenskih posledic, plačati tudi stroške, ki so združeni z odvzetjem in preiskavo poskuska.

§ 5.

Politična oblastva prve stopnje imajo pravico, prepovedati posameznim obrtnikom, ako se branijo oddajati tuzemski rum in točilno žganje, ali iz drugih važnih razlogov, oddajanje drugih opojnih tekočin po kozarcih nego tuzemski rum in točilno žganje.

S tem zaukazom se ne izpreminjajo obstoječi predpisi, ki se tičejo točenja opojnih tekočin.

§ 6.

Vse kupne, prodajne in dobavne pogodbe o obdačenem čiščenem špiritu, tuzemskem rumu ali točilnem žganju, ki so sklenjene, preden dobi ta ukaz moč, so brez moči — kolikor niso te pogodbe že izpolnjene, preden dobi ta ukaz moč. Pravice zahtevati odškodnino zaradi neizpolnjene pogodbe, ki so nastale pred pričetkom veljavnosti tega ukaza, ostanejo neizpremenjene, toda kupec ne more zahtevati izpolnitve, temveč le odškodnino.

§ 7.

Prestopke tega ukaza in vsako sodelovanje ob preprečenju dolžnosti, ustanovljenih na podstavi tega ukaza, kaznujejo — kolikor dejanje ne spada pod strožje kazensko določilo — politična oblastva prve stopnje z denarnimi kaznimi do 5000 K ali po svojem svobodnem preudarku z zaporom do šest mesecev.

§ 8.

Ta ukaz dobi moč 22. dne aprila 1917. l.

Spitzmüller s. r.

Höfer s. r.

(Slovenisch.)

163.

Ukaz urada za prehranjevanje ljudi z dne 11. aprila 1917. l.,

s katerim se ustanavljajo najvišje cene za obdačen čiščen špirit, tuzemski rum in točilno žganje.

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) in izvršuje ukaz urada za prehranjevanje ljudi z dne 11. aprila 1917. l. (drž. zak. št. 162), se ukazuje tako:

§ 1.

Za prodajanje obdačenega čiščenega špirita se ustanavljajo, dokler se ne ukrene drugače, naslednje najvišje cene:

a) Za prodajanje v množinah nad 25 litrov K 6·50.

Ta cena se umeva za 1 liter absolutnega alkohola;

b) za prodajanje v množinah več nego 1 do vštévši 25 litrov K 7·30;

c) za prodajanje v množinah 1 litra in manj nego 1 litra K 9·30.

Pod b in c ustanovljene cene se umevajo za 1 prostorninski liter s 94 prostorninskimi odstotki alkoholove vsebine.

Za prodaje obdačenega čiščenega špirita, ki so jih po naročilu središča za špirit izvršile njegove opravilnice, veljajo cene, ki jih vsakočasno ustanovi središče za špirit z odobrenjem urada za prehranjevanje ljudi.

§ 2.

Za tuzemski rum (iz špirita s primešanjem rumove esence ali pravega ruma narejeni rum) z najmanj 40 prostorninskimi odstotki alkoholove vsebine se ustanavljajo, dokler se ne ukrene drugače, naslednje najvišje cene za prostorninski liter:

a) za prodajanje v posodah nad 25 litrov K 6·20;

b) za prodajanje v posodah od 1/2 litra do vštévši 25 litrov; nadalje za prodajanje

v trgovinsko običajnih zamašenih posodah z manj nego $\frac{1}{2}$ litra, toda v skupni množini najmanj 5 litrov K 7·80;

c) za prodajanje v množinah manj nego $\frac{1}{2}$ litra K 9·40.

§ 3.

Za točilno žganje (neoslajeno ali v kraju običajno malo oslajeno, iz špirita po mrzli ali topli poti, s primesjo aromatičnih esenc ali brez primesi narejeno žganje) z najmanj 25 prostorninskimi odstotki alkoholove vsebine se ustanavljajo, dokler se ne ukrene drugače, naslednje najvišje cene za prostorninski liter:

a) za prodajanje v množinah nad 25 litrov K 3·20;

b) za prodajanje v množinah od $\frac{1}{2}$ litra do všteti 25 litrov; nadalje za prodajanje v trgovinsko običajnih zamašenih posodah z manj nego $\frac{1}{2}$ litra, toda v skupni množini najmanj 5 litrov K 4·20;

c) za prodajanje v množinah manj nego $\frac{1}{2}$ litra K 5·40.

§ 4.

V tem ukazu ustanovljene cene se umevajo za plačilo v gotovini, brez skonto, od prodajališča, toda brez stroškov polnilnih posod in omota ter brez morda obstoječih občinskih naklad ter točilnih pristojbin, ki se pobirajo v Galiciji in Bukovini na podstavi deželnih zakonov.

Polnilne posode ter omot se smejo zaračunjavati le po ceni lastnih stroškov.

Najvišje cene, ki se podajajo z ozirom na davščine, navedene v prvem odstavku, mora določiti in objaviti politično oblastvo I. stopnje.

V vseh lokalih, v katerih je na prodaj špirit, tuzemski rum ali točilno žganje, je poočiti za nje vsakočasno ustanovljene najvišje cene z lepakom, ki ga mora politično oblastvo I. stopnje potrditi, da ga je videlo.

§ 5.

Ta ukaz dobi moč 22. dne aprila 1917. l.

Höfer s. r.